

**สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร**
**States, Problems and Success in Business Affairs of Schools under
the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area**

อ้อยทิพย์ สมกุล*

รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ**

ดร.ประภัสร สุภาสอน***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานและสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ต่างกัน และ 3) หาแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน จาก 104 โรงเรียนได้มาโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test แบบ OneWay ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากส่วนปัญหาการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า งานพัสดุ งานการประสานงาน การติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ และการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสกลนคร

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันส่วนปัญหาการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่างานธุรการ งานสารบรรณ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมมีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่างานธุรการ งานสารบรรณ และงานประสานงาน การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นๆ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่างานพัสดุ งานประสานงาน การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นๆ มีความแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญที่ระดับ .01

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) investigate the states, problems and success in business affairs of schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area; 2) compare the opinions of school directors, teachers in charge of school business affairs and clerical teachers classified by gender, work position, school size and different educational service area; and 3) establish appropriate guidelines for school performance in business affairs. The samples, obtained through multi-stage random sampling, consisted school directors, teachers in charge of school business affairs and clerical teachers from 104 schools. The research instrument used was a questionnaire with a reliability of 0.976. Statistics employed were percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent Samples) and F-test (One – Way ANOVA)

The findings were as follows;

1. The states of school performance in business affairs under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area as perceived by the participants were at a high level in the overall and individual aspect. In case of problems, school performance in business affairs was at a low level, whereas the success, as a whole and individual aspect, was at a high level.

2. The participants with different genders perceived that the states of school performance in business affairs, as a whole and individual aspect were not different. The problems, as a whole were statistically significant difference at the .05 level. When considered in each aspect, the procurement section, the section of coordination and communication with other organizations, and the performance of assigned tasks were statistically significant difference at the .05 level. The success of school performance in business affairs, as a whole was not different.

3. The participants with different work position perceived that the states of school performance in business affairs, as a whole and individual aspect were not different. The problems and the success, as a whole were not different.

4. The participants with different school size perceived that the states of school performance in business affairs were not different in the overall and individual aspect. The problems, as a whole and individual

aspect were not different. The success, as a whole was not different. When considered in each aspect, the business affairs section and the correspondence section were statistically significant difference at the .01 level.

5. The participants with different educational service area perceived that the states of school performance in business affairs were not different in the overall and individual aspect. The problems, as a whole were statistically significant different at the .05 level. When considered in each aspect, the business affairs, the correspondence section, the section of coordination and communication with other organizations were statistically significant different at the .05 level. The success, as a whole was statistically significant difference at the .05 level. When considered in each aspect, the procurement section, the section of coordination and communication with other organizations were statistically significant difference at the .01 level.

Keywords : School Performance, Business Affairs

ภูมิหลัง

ในการปฏิบัติงานธุรการ มีขอบข่ายและแนวทางการปฏิบัติงาน 5 งานดังนี้ 1) งานธุรการ สารบรรณ จัดเก็บเอกสาร หลักฐานทะเบียนและหนังสือราชการต่างๆ รวมทั้งระบบ E-Office 2) งานพัสดุ จัดลงทะเบียน คุมการเบิกจ่าย การจัดเก็บ รักษาดูแล ความเป็นระเบียบเรียบร้อย 3) งานข้อมูลสารสนเทศ จัดระบบทะเบียน ระเบียบข้อมูล การสำรวจและบันทึกข้อมูล การจัดทำรายงานข้อมูล จัดส่งและรับข้อมูลในระบบ ICT 4) งานการประสานงาน การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานส่วนราชการอื่นๆ ชุมชน และท้องถิ่น การให้บริการแก่ประชาชนหรือผู้มาขอรับบริการหรือติดต่อราชการ 5) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย (สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ, 2552, หน้า 31-32)

การปฏิบัติงานธุรการเป็นงานที่เป็นหัวใจของงานบริหารงานทั่วไป จึงถือได้ว่าเป็นงานที่มีความสำคัญต่อการที่จะทำให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนทุกด้านบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติ คือ ศึกษาสภาพงานธุรการของโรงเรียนและระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง วางแผนออกแบบงานธุรการ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยอาจนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม จัดบุคลากรรับผิดชอบและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานธุรการ จัดหา Hardware และ Software ให้สามารถรองรับการปฏิบัติงานด้านธุรการได้ตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็วเป็นปัจจุบันและประหยัดคุ้มค่า ติดตามประเมินผลและปรับปรุงงานธุรการให้มีประสิทธิภาพ (ขวัญฤทัย เกษตรวัชรสทธา, 2554, หน้า 2-3)

คำถามของการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียนอยู่ในระดับใด
2. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีเพศต่างกันแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีตำแหน่งต่างกันแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

4. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

5. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

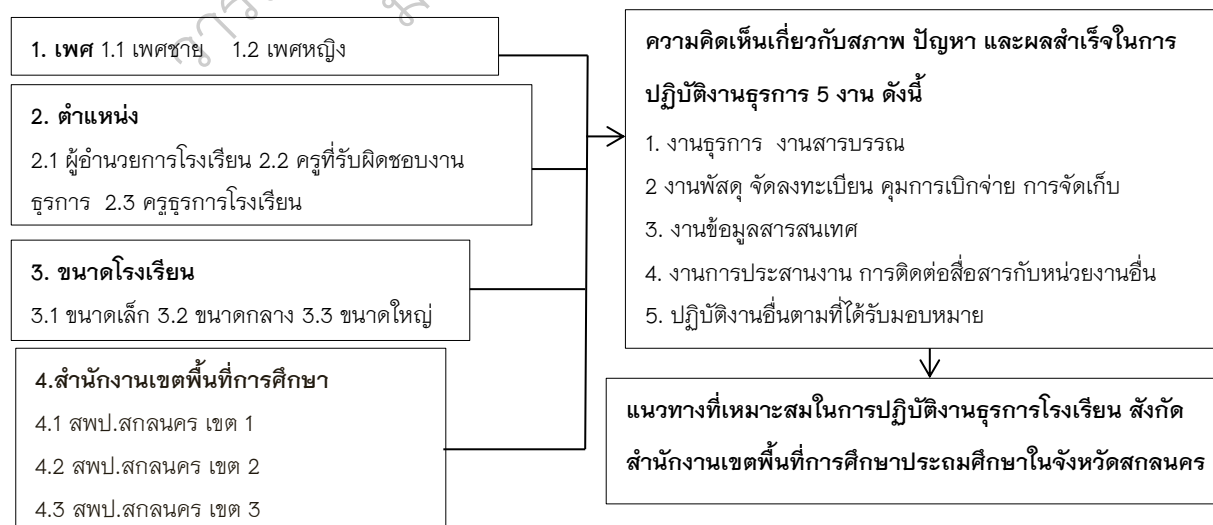
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่มีเพศต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน

4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน

5. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,518 คน เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 616 คน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ 616 คน และครูธุรการโรงเรียน 286 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 312 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการกำหนดตัวอย่างของเครืขชี้และมอร์แกน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)
 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน
 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้
 1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามผ่านทางระบบไปรษณีย์
 2. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ การหาค่าอำนาจจำแนก ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson' Sample Item Total Correlation) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach)
 3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที่ t-test, การวิเคราะห์หาค่าเอฟ F-test

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน พบว่า สภาพ การปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้านมีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย งานการประสานงาน การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นๆ งานข้อมูลสารสนเทศ งานธุรการ งานสารบรรณ และงานพัสดุ ปัญหางานธุรการโรงเรียน โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ งานพัสดุ งานธุรการ งานสารบรรณ งานข้อมูลสารสนเทศ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และงานการประสานงาน การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่น ๆ และผลสำเร็จงานธุรการโรงเรียน โดยภาพรวมมีผลสำเร็จอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีผลสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย งานการประสานงาน การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่น งานธุรการ งานสารบรรณ งานข้อมูลสารสนเทศ และงานพัสดุ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน เพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ปัญหางานธุรการโรงเรียนโดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่างานพัสดุ งานการประสานงาน การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่น และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และผลสำเร็จในงานธุรการโรงเรียนโดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสำเร็จในงานธุรการโรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพงานธุรการโรงเรียน ปัญหางานธุรการโรงเรียน และผลสำเร็จงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพงานธุรการโรงเรียน และปัญหางานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และผลสำเร็จในงานธุรการโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่างานธุรการ งานสารบรรณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสำเร็จในงานธุรการโรงเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพงานธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหางานธุรการโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่างานธุรการ งานสารบรรณ และงานการประสานงาน การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และผลสำเร็จในงานธุรการโรงเรียนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่างานพัสดุ งานการประสานงาน การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่น มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย พบว่า สภาพงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก งานธุรการ งานสารบรรณได้รับการเอาใจใส่จากผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการดำเนินงาน มีการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบได้ตรงตามความรู้

ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากงานธุรการ เป็นงานที่มีระเบียบแบบแผน แนวทางในการปฏิบัติที่ถูกกำหนดไว้ อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน ศึกษาเทคนิคงานอย่างต่อเนื่อง มีการ ติดตามและประเมินผลงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และในปัจจุบันโรงเรียนก็ได้รับการจัดสรร ธุรการโรงเรียน (ตามโครงการคืนครูให้นักเรียน) มาปฏิบัติงานธุรการนี้โดยตรง ซึ่งธุรการจะปฏิบัติงานตามขอบข่าย ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรีดา อาจทุมมา (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการปฏิบัติงานของครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานบริหารทั่วไป ครูผู้สอน และครู ธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) งานธุรการ งานสารบรรณ มีสภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า บริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ทั้ง 3 เขต มีลักษณะงานที่คล้ายกัน มีปริมาณงานที่ปฏิบัติเหมือนๆ กัน มีการนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงาน สรุปผลการปฏิบัติงาน และพัฒนางานอยู่เสมอ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เกือบทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีเพียงข้อ 10 ที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีครูที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงาน ธุรการร่วมกับธุรการโรงเรียน จึงทำให้งานธุรการมีความคล่องตัวในการดำเนินงาน งานเกิดความต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน มีการจัดพิมพ์คู่มือการปฏิบัติงานธุรการ งานสารบรรณ และมีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้เข้ารับการฝึกอบรม ศึกษา เทคนิคในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ 2) งานพัสดุ มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการแต่งตั้งครูทำที่รับผิดชอบงานพัสดุโดยเฉพาะ โดยเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และได้มีการ อบรมพัฒนาความรู้ให้กับธุรการโรงเรียนในด้านงานพัสดุ เพื่อที่จะช่วยลดภาระหรือช่วยงานครูพัสดุลงบ้าง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่างานพัสดุของแต่ละโรงเรียนจะมี หัวหน้าพัสดุ และเจ้าหน้าที่พัสดุรับผิดชอบอยู่แล้ว ซึ่งจะต้องมีความรู้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการ พักพัสดุ เพราะถ้าเกิดความผิดพลาดจะถูกดำเนินการทางวินัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรีดา อาจทุมมา (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า การดำเนินงานพัสดุ โดยภาพรวมมีการสภาพการปฏิบัติงานอยู่ใน ระดับมาก 3) งานข้อมูลสารสนเทศ มีสภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันโรงเรียนมีการนำ เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาร่วมมาใช้ในการพัฒนางานธุรการของโรงเรียนให้เกิดความคล่องตัว และสะดวกรวดเร็วในการ ดำเนินงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีสภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเป็นเพราะครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และธุรการโรงเรียนได้รับการอบรมในการใช้งานในระบบ (E-Office) (AMSS) จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยิ่งทำ ให้การดำเนินงานมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น 4) งานการประสานงาน การติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ มีสภาพโดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และธุรการโรงเรียนมีทักษะในการติดต่อสื่อสารที่ดี มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารงานหลายช่องทาง เช่น โปรแกรมเฟสบุ๊ค โปรแกรมไลน์ อื่นๆ อีกมากมาย จึงทำให้การ ติดต่อประสานงานเกิดความรวดเร็ว เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีสภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเป็นเพราะการ ติดต่อสื่อสารกันที่มีหลายช่องทางจึงเกิดความสนิสนิยม ดุ่นเคย จึงทำให้การติดต่อประสานในโรงเรียน ระหว่าง โรงเรียน หรือโรงเรียนกับหน่วยงานต่างๆ ทำได้ง่าย และรวดเร็ว เกิดความคล่องตัวในการทำงาน 5) ด้านการ ดำเนินงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าครูที่รับผิดชอบ งานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบงานได้อย่างดี มีความเสียสละ เวลา มีความตั้งใจในหน้าที่รับผิดชอบ

2. สภาพ ปัญหาและผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการ โรงเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความแตกต่างกัน ใช้สถิติการทดสอบค่าทีชนิดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (t-test ชนิด Independent Samples) สภาพงานธุรการของโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน มองว่าเป็นการปฏิบัติงานที่ต้องทำเป็นประจำทุกวันอยู่แล้ว ครูจึงมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ส่วนผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ ธุรการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากในการปฏิบัติงานของธุรการโรงเรียนที่เป็นเพศหญิงจะมีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานมากกว่า ธุรการโรงเรียนที่เป็นเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา บินกำซัน (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตปทุมวัน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการโรงเรียน ปรากฏว่า ความคิดเห็นเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ส่วนผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงาน ธุรการ ธุรการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ตามตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ ธุรการโรงเรียนที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในแต่ละโรงเรียนจะมี ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ 2 คน ซึ่งจะช่วยกันทำงานธุรการของโรงเรียนให้สำเร็จ และถูกต้องตามรูปแบบแผน งานจึงมีผลสำเร็จอยู่ในระดับมาก

3. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการ โรงเรียน ที่ตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกัน ใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test ชนิด One Way ANOVA) พบว่า สภาพการปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียนที่ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหา งานธุรการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนดำเนินงานตามขอบข่ายของงานปัญหาในการปฏิบัติงานจึงมีความคล้ายคลึงกัน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร เดชชิต (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาในการบริหารงานธุรการของ โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ ($P < .05$) ส่วนผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่ตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานธุรการของแต่ละโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่ การประถมศึกษาทั้ง 3 เขต มีการปฏิบัติงานตามขอบข่ายของงาน จึงทำให้สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของงานจึงไม่มี ความแตกต่างกัน

4. สภาพ ปัญหาและผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการ โรงเรียน ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน ใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test ชนิด One Way ANOVA) พบว่า สภาพงานธุรการโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ

สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ก็มีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเท่ากันหมด ส่วนของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และธุรการโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหางานธุรการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธุรการโรงเรียนได้รับการจัดสรรจาก สพฐ. ครบทุกเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติและก็ร่วมกันรับผิดชอบงานธุรการช่วยกันกับครูที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรดา อาจทุมมา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานบริหารทั่วไป ครูผู้สอน และครูธุรการโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูธุรการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ ธุรการโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะโรงเรียนจะต้องกำหนดกรอบในการทำงานทุกโรงเรียน มีการปฏิบัติงานเหมือนกัน และต้องมีการรายงานต่อต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีผลสำเร็จเท่ากันทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

5. สภาพ ปัญหาและผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียนจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน ใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test ชนิด One Way ANOVA) พบว่า สภาพงานธุรการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงานธุรการ และงานสารบรรณของโรงเรียน และด้านการประสานงาน การติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากระยะทางที่ใช้ในการเดินทางของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา และการเดินทางไปทำงานของธุรการโรงเรียนตามโรงเรียนต่างๆ การคมนาคมที่เป็นอุปสรรค ความเสถียรของระบบอินเทอร์เน็ตในแต่ละโรงเรียน บางโรงเรียนที่อยู่ใกล้ป่า หรือใกล้กับเทือกเขาภูพาน อาจมีการเข้าถึงได้ยาก อินเทอร์เน็ตมีความช้า จึงทำให้การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้า หรือหยุดชะงัก ส่วนผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงานพัสดุ และด้านการประสานงาน การติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญที่ .01 และงานการประสานงาน การติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานธุรการ และครูธุรการโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญที่ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการดำเนินงานด้านงานพัสดุ ด้านงานติดต่อข้อมูลข่าวสาร ต้องมีการทำงานผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียร ถ้าโรงเรียนใดอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้า ก็จะทำให้งานเกิดการสะดุด หรือหยุดชะงักได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรศึกษาระเบียบ แบบแผนแนวทางในการปฏิบัติงาน ขอบข่ายภาระหน้าที่ และวิธีการปฏิบัติงาน ธุรการ ด้านงานสารบรรณ การรับหนังสือ การส่งหนังสือ ชั้นความเร็วของหนังสือ การจัดเก็บและการทำลายหนังสือ และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนที่จะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องที่สุดในการปฏิบัติงาน

1.2 โรงเรียนควรมีการสำรวจสภาพในการปฏิบัติงาน ปัญหาในการปฏิบัติงาน และปัจจัยที่จะทำให้งานเกิดความสำเร็จ เพื่อนำมาวางแผนในการบริหารงานธุรการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ในการสร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรศึกษารอบภาระงาน ขอบข่ายของงานธุรการ ให้ละเอียด เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม และได้ผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือและส่งผลต่อการพัฒนางานธุรการของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และความสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียน ในสังกัดเขตพื้นที่ การประถมศึกษาในจังหวัดอื่นต่อไป

2.4 ควรมีการศึกษาถึงสภาพ ปัญหาและผลสำเร็จในงานด้านอื่นด้วย ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ขวัญฤทัย เกษตรวัชรสิทธา. (2554). *การบริหารงานธุรการในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรिता อัจจุมา. (2557). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.บริหารการศึกษา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ. (2559). *สัมภาษณ์*. 20 พฤศจิกายน 2559.
- สุกัญญา ปินกำชัน. (2550). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขต ปทุมวัน สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ. (2552). *คู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรงานธุรการในสถานศึกษา*. นครสวรรค์ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Goodall, Casey J. (2001) "A very Difficult Game Indeed : Managerial Practices of California School District Chief Business Officials in Medum-Sized School Districts," Dissertation Abstracts International. 61(7) : 2534-A; January.